

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра кримінально-правової політики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Харків 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 27 с.

Розробники:

Харитонов Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального права № 2;

Оробець Костянтин Миколайович, кандидат юридичних наук, доцент,
асистент кафедри кримінального права № 2

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права № 2
(протокол № 8 від 10 червня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінально-правової політики
(протокол № 10 від 30 травня 2023 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінально-правової політики
(протокол № 10 від 11 червня 2024 р.)

Завідувач кафедри – Харитонов Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	15
5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	16
6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	17
7. Критерії оцінювання результатів навчання	18
8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	21
9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	22

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5,0	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Обов’язкова
Кількість модулів – 3		Період підготовки: 2024-2027
Загальна кількість годин – 150	Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»	Семестр 4
Тижневих годин: аудиторних – 2-4, самостійної роботи здобувача вищої освіти – 4-8		Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»
	Практичні заняття 34 год.	
	Самостійна робота 86 год.	
	Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних знань, належних вмінь та навичок, необхідних для ефективної практичної діяльності у галузі застосування кримінального закону; розвиток здібностей тлумачити норми кримінального права; вироблення навичок правильного застосування кримінально-правових норм при вирішенні практичних казусів, а також вміння аргументувати свою позицію; виховання у здобувачів освіти шанобливого ставлення до кримінального права та закону як до засобів захисту громадян, їх прав, свобод та законних інтересів, інтересів суспільства та держави від кримінально протиправних посягань.

Завдання:

- поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних засад кваліфікації кримінальних правопорушень;
- набуття практичних навичок швидко та правильно орієнтуватися у чинному законодавстві України про кримінальну відповідальність;
- вироблення умінь вирішувати складні питання застосування кримінального закону, що виникають під час кваліфікації кримінальних правопорушень;
- поглиблення навичок відмежовувати кримінальні правопорушення від діянь, що не є кримінально протиправними;
- формування здатності чітко розмежовувати кримінальні правопорушення між собою;
- уміння вирішувати питання колізії та конкуренції кримінально-правових норм, що виникають під час кваліфікації кримінальних правопорушень;
- формування розуміння юридичної природи правових позицій Верховного Суду, правових висновків Європейського суду з прав людини та вміння застосовувати їх на практиці.

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право України», «Кримінальне право».

Кореквізити: «Кримінальний процес», «Особливості кваліфікації військових кримінальних правопорушень».

Постреквізити: «Кримінологія», «Досудове розслідування кримінальних правопорушень», «Практикум зі складання процесуальних документів у кримінальному провадженні», «Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи», «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1	Опанування сучасними підходами щодо розуміння поняття кваліфікації кримінальних правопорушень.
РН НД-2	Обґрунтовувати підстави та етапи кваліфікації кримінальних правопорушень.
РН НД-3	Оцінювати помилки кваліфікації, їх причини та негативні наслідки.
РН НД-4	Пояснювати особливості відображення результатів кваліфікації кримінальних правопорушень у процесуальних документах.
РН НД-5	Демонструвати знання сучасних доктринальних положень щодо структури і змісту ознак складу кримінального правопорушення.
РН НД-6	Кваліфікувати кримінальні правопорушення за ознаками об'єкта та об'єктивної сторони.
РН НД-7	Кваліфікувати кримінально протиправні посягання за ознаками суб'єкта та суб'єктивної сторони.
РН НД-8	Характеризувати особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті; тих, які посягають на громадську безпеку та порядок; пов'язаних з домашнім насильством.
РН НД-9	Здійснювати кваліфікацію незакінчених кримінальних правопорушень.
РН НД-10	Аналізувати особливості кваліфікації ускладнених одиничних, закінчених триваючого та продовжуваного кримінальних правопорушень.
РН НД-11	Кваліфікувати кримінальні правопорушення при їх повторності, сукупності та рецидиві.
РН НД-12	Кваліфікувати кримінальні правопорушення з урахуванням вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, інших вимог законодавства у сфері правопорядку, а також за наявності конкуренції правових норм.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.

ЗК 1.2. Здатність до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК6. Здатність у межах своєї компетенції забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особи та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми, незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів.

СК7. Здатність у межах своєї компетенції ефективно забезпечувати публічну (громадську) безпеку та порядок, у тому числі під час масових правопорушень, запобігати та протидіяти домашньому насильству.

СК 1.1. Здатність до реалізації міжнародних стандартів прав і свобод людини у правоохоронній діяльності.

СК 1.2. Уміння виявляти проблеми правозастосування та пропонувати шляхи їх вирішення під час здійснення правоохоронної діяльності.

Програмних результатів навчання:

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

РН20. Контролювати в межах повноважень стан дотримання фізичними та юридичними особами вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інших вимог законодавства у сфері правопорядку.

РН 1.2. Демонструвати навички верифікації отриманої під час здійснення правоохоронної діяльності інформації.

РН 1.3. Ефективно реагувати на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення та інші події.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень

Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Загальна характеристика кримінальних правопорушень і проблеми їх правильної кваліфікації. Теоретичні підходи та нормативно-правова основа формування поняття «кваліфікація кримінальних правопорушень». Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Підстави кваліфікації кримінальних правопорушень. Суспільно небезпечне діяння як фактична підстава кваліфікації кримінальних правопорушень. Предмет доказування у кримінальному провадженні і коло фактичних обставин (фактична підстава), що підлягають встановленню під час досудового розслідування як необхідна умова правильної кваліфікації кримінальних правопорушень. Юридична (нормативно-правова) підстава кваліфікації кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення як юридична підстава кваліфікації. Поняття та структура складу кримінального правопорушення: загальна характеристика. Склад кримінального правопорушення і кримінально-правова норма, їх співвідношення і взаємозв'язок. Особливості нормативного закріплення ознак і елементів складів кримінального правопорушення в статтях КК України.

Гносеологічні та формально-логічні засади кваліфікації кримінальних правопорушень. Основні прийоми та форми пізнавальної діяльності, що використовуються в процесі кваліфікації. Віднесення одиничного явища (вчиненого суспільно небезпечного діяння) до множини явищ – суспільно небезпечних діянь певного виду (типу) як процес пізнавальної діяльності під час кваліфікації кримінальних правопорушень. Логіко-юридичні основи пізнавальної діяльності як наукове підґрунтя правильної кваліфікації

кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень як дедуктивна операція, що відповідає вимогам і правилам категоричного силогізму.

Розмежування кримінальних правопорушень як важлива складова у процедурі їх кваліфікації. Результати кваліфікації кримінальних правопорушень та їх закріплення в актах кримінального провадження. Відмежування кримінальних правопорушень від інших правопорушень, що не є кримінально протиправними.

Види кваліфікації кримінальних правопорушень. Офіційна (легальна) та неофіційна кваліфікація. Кваліфікація кримінальних правопорушень органами досудового розслідування, прокурором на різних етапах досудового розслідування кримінального провадження. Кваліфікація кримінальних правопорушень судом на різних стадіях судового провадження.

Доктринальна та звичайна (буденна) кваліфікація. Правильна та неправильна (помилкова) кваліфікація кримінальних правопорушень. Недостатня та надлишкова кваліфікація.

Принципи та етапи кваліфікації кримінальних правопорушень. Поняття та види принципів кваліфікації кримінальних правопорушень, їх значення для правильного застосування закону про кримінальну відповідальність.

Законність як принцип кваліфікації кримінальних правопорушень. Принцип об'єктивності кваліфікації. Точність як принцип кваліфікації кримінальних правопорушень. Офіційність як важливий принцип дотримання прав та законних інтересів громадян. Обов'язок держави забезпечити правильну кваліфікацію вчиненого кримінального правопорушення як важлива гарантія законності. Точність і повнота як базові принципи кваліфікації кримінальних правопорушень. Принцип індивідуальності кваліфікації. Принцип вирішення спірних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються, та недопустимість подвійного інкримінування.

Етапи кваліфікації кримінальних правопорушень як послідовне встановлення у вчиненому суспільно небезпечному діянні елементів (і

відповідних їм ознак) складу кримінального правопорушення. Встановлення фактичних обставин вчиненого кримінального правопорушення, обрання кримінально-правових норм та їх тлумачення в процесі кваліфікації кримінальних правопорушень. Порівняння ознак вчиненого суспільно небезпечного діяння (фактичний склад) з ознаками складу кримінального правопорушення, що визначений у відповідній кримінально-правовій нормі. Юридичне закріплення кваліфікації.

Етапи (стадії) кваліфікації кримінальних правопорушень залежно від характеру виконуваних кримінально-процесуальних дій: на стадії досудового розслідування, судового розгляду й ухвалення судових рішень, на етапі апеляційного та касаційного провадження.

Модуль 2. Кваліфікація кримінальних правопорушень за елементами й ознаками складу кримінального правопорушення

Кваліфікація за об'єктом кримінального правопорушення. Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Структура суспільних відносин об'єкта кримінально-правової охорони та її значення в процесі кваліфікації кримінальних правопорушень. Встановлення механізму посягання на об'єкт кримінально-правової охорони. Класифікація та види об'єктів кримінального правопорушення, їх значення для кваліфікації.

Предмет кримінального правопорушення. Співвідношення об'єкта і предмета кримінального правопорушення, їх відмінність. Загальні та спеціальні (додаткові) ознаки предмета кримінального правопорушення. Значення предмета кримінального правопорушення для кваліфікації. Поняття потерпілого від вчинення кримінального правопорушення, його значення для кваліфікації.

Кваліфікація за ознаками об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення та її значення для кваліфікації. Встановлення суспільно небезпечного діяння (дії чи бездіяльності), його ознак та форм як необхідна умова кваліфікації кримінальних правопорушень.

Суспільно небезпечні наслідки діяння та їх значення для кваліфікації кримінальних правопорушень. Поняття та види суспільно небезпечних наслідків. Поділ складів кримінальних правопорушень на матеріальні, формальні та усічені, його значення для встановлення моменту закінчення кримінального правопорушення. Встановлення характеру і розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, як обов'язкова умова правильної кваліфікації. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками та його значення для кваліфікації кримінальних правопорушень. Особливості встановлення причинного зв'язку у кримінальних правопорушеннях, передбачених статтею кримінального закону з бланкетною диспозицією. Місце, час, обстановка, спосіб, засоби вчинення кримінального правопорушення та їх значення для кваліфікації.

Кваліфікація за ознаками суб'єкта кримінального правопорушення. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення: його ознаки та види суб'єктів. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.

Особливості кваліфікації та види відповідальності юридичних осіб у кримінальному праві. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Осудність та неосудність. Критерії встановлення неосудності (медичний та психологічний). Правила Мак-Натена 1843 р. при встановленні стану неосудності у кримінальному праві Англії та США. Поняття «непереборного імпульсу» в американському кримінальному праві. Обмежена осудність, її значення для кваліфікації кримінальних правопорушень.

Кваліфікація за ознаками суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення та її значення для кваліфікації. Вина як ознака суб'єктивної сторони: поняття та значення. Умисел як форма вини, зміст інтелектуальної, вольової ознак умисної

вини. Кваліфікація кримінальних правопорушень при прямому і непрямому умислах, а також при заздалегідь обдуманому умислі або такому, що виник раптово; при визначеному, невизначеному та альтернативному видах умислу. Кваліфікація кримінальних правопорушень, що вчиняються з необережною формою вини: при кримінально протиправній самовпевненості та недбалості. Відмежування в процесі кваліфікації кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу та кримінально протиправної недбалості від казусу.

Мотив і мета як ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Значення встановлення мотиву і мети для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень.

Помилка та її значення для кваліфікації кримінальних правопорушень. Юридична помилка та її види. Фактична помилка та її види.

Модуль 3. Спеціальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень

Кваліфікація незакінченої кримінально протиправної діяльності. Поняття та види стадій кримінального правопорушення, їх значення для кваліфікації. Кваліфікація закінченого кримінального правопорушення. Кваліфікація готування та замаху на вчинення кримінального правопорушення. Особливості кримінальної відповідальності за готування до вчинення кримінального правопорушення, її обмежувальний характер. Особливості відображення в процесуальних документах кваліфікації незакінченої кримінально протиправної діяльності.

Добровільна відмова, її поняття, ознаки та правові наслідки. Встановлення можливості добровільної відмови на різних стадіях вчинення кримінального правопорушення. Дійове каяття: поняття, значення для кваліфікації кримінальних правопорушень та правові наслідки. Відмежування добровільної відмови від дійового каяття та відмови від повторення дії.

Кваліфікація співучасті у кримінальному правопорушенні. Загальні положення теорії кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у

співучасті; підстави та межі кримінальної відповідальності за співучасть у вчиненні кримінального правопорушення. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні. Види співучасників кримінального правопорушення та кваліфікація їх діянь.

Кваліфікація кримінальних правопорушень в залежності від форм співучасті. Особливості відображення в процесуальних документах кваліфікації кримінально протиправної діяльності співучасників.

Кваліфікація співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом, при ексцесі виконавця, провокації вчинення кримінального правопорушення, невдалому підбурюванні або пособництві, при добровільній відмові співучасників.

Акцесорна концепція співучасті. Концепція самостійної відповідальності співучасників в країнах англо-американської правової системи та концепція «еквівалентності причин». Поняття колективної відповідальності.

Кваліфікація причетності до вчинення кримінального правопорушення: її види, відмінність від співучасті.

Кваліфікація кримінальних правопорушень при множинності та при конкуренції кримінально-правових норм. Поняття і види множинності. Одиначне кримінальне правопорушення як елемент множинності. Види одиначних кримінальних правопорушень та їх значення для кваліфікації.

Поняття, ознаки та види повторності. Відмінність повторності кримінальних правопорушень від продовжуваного кримінального правопорушення. Кваліфікація кримінальних правопорушень за сукупністю: поняття, види, значення для кваліфікації. Поняття, ознаки, види та значення рецидиву для кваліфікації.

Поняття, ознаки, види конкуренції кримінально-правових норм. Конкуренція кримінально-правових норм, що співвідносяться як «загальна» і «спеціальна» норми та як «частка» і «ціле». Відмежування конкуренції норм від ідеальної та реальної сукупності кримінальних правопорушень. Подолання

темпоральної конкуренції при вирішенні питання щодо зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі.

Кваліфікація окремих видів кримінальних правопорушень. Кваліфікація колабораційної діяльності. Кваліфікація домашнього насильства. Особливості кваліфікації торгівлі людьми. Кваліфікація легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері недоторканності державного кордону України. Кваліфікація злочинів у війсьній сфері.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень.				
1.	Згідно розкладу	Тема 1. Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень.	12	2	2	8
2.	Згідно розкладу	Тема 2. Види кваліфікації кримінальних правопорушень.	12	2	2	8
3.	Згідно розкладу	Тема 3. Принципи та етапи кваліфікації кримінальних правопорушень.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2. Кваліфікація кримінальних правопорушень за елементами й ознаками складу кримінального правопорушення.				
4.	Згідно розкладу	Тема 1. Кваліфікація за об'єктом кримінального правопорушення.	16	4	4	8
5.	Згідно розкладу	Тема 2. Кваліфікація за ознаками об'єктивної сторони кримінального правопорушення.	22	4	6	12

6.	Згідно розкладу	Тема 3. Кваліфікація за ознаками суб'єкта кримінального правопорушення.	12	2	2	8
7.	Згідно розкладу	Тема 4. Кваліфікація за ознаками суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.	18	4	4	10
		<i>Разом</i>	<i>68</i>	<i>14</i>	<i>16</i>	<i>38</i>
		Модуль 3. Спеціальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень.				
8.	Згідно розкладу	Тема 1. Кваліфікація незакінченої кримінально протиправної діяльності.	8	2	2	4
9.	Згідно розкладу	Тема 2. Кваліфікація співучасті у кримінальному правопорушенні.	14	2	4	8
10.	Згідно розкладу	Тема 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень при множинності та при конкуренції кримінально-правових норм.	8	2	2	4
11.	Згідно розкладу	Тема 4. Кваліфікація окремих видів кримінальних правопорушень.	16	4	4	8
		<i>Разом</i>	<i>46</i>	<i>10</i>	<i>12</i>	<i>24</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	150/5,0	30	34	86

5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах:

- підбір та аналітичне дослідження рекомендованої, нової навчальної та наукової літератури, тематичних актів законодавства України, статистичних і емпіричних даних, слідчо-прокурорської та судової практики з питань кваліфікації кримінальних правопорушень;
- опрацювання конспектів лекцій;
- підготовка до практичних занять;
- розробка кейсів з питань застосування нормативно-правових актів правоохоронними органами та судовими інстанціями;
- виконання практичних завдань;

- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези й ін.);
- участь у конкурсах студентських наукових праць, турнірах;
- підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, виконання тестових завдань тощо);
- самотестування;
- підготовка до іспиту згідно з переліком питань, що розроблені кафедрою, та ін.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри кримінально-правової політики.

6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове чи експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист реферату за ініціативи здобувача освіти та ін. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,3; 0,7; 1);
- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів (колоквіуми, виконання тестових завдань тощо).

Упродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й індивідуальної роботи, за якої здобувач допускається до складання іспиту, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень» при підсумковому контролі у формі іспиту:

Поточний контроль						Індивідуальна робота здобувачів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3				
п/з	Колоквіум	п/з	Тестове завдання	п/з	Тестове завдання			
max 3	max 3	max 8	max 5	max 6	max 5	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (іспит):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 1	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	0,7	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	0,3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 3	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	2	Добре засвоєння матеріалу, але є окремі помилки.

	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	3	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	1	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
	Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти: Реферат	Max 10
7		Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему.
3		Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
2		Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
Min 0		Тема реферату не розкрита або в ній виявлено плагіат.
Стаття		10
Тези	5	Тези рецензуються науковим керівником і зараховується публікація тез доповіді на студентській науково-практичній конференції.

Наукова доповідь для виступу на науковому гуртку	Max 10	Доповідь не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	5	Доповідь містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Доповідь оформлена без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Презентація	Max 5	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання. При цьому правильно визначені основні поняття обраної теми, а презентація супроводжується мультимедійним вмістом (слайдами з текстом, таблицями, діаграмами, фото, малюнками, інфографікою тощо) та посиланнями на джерела інформації.
	Min 0	Тема презентації не розкрита або в ній містяться грубі помилки. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Іспит	Max 60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповідях суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.

		3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповідях за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповідях за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповідях на питання.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Література

Основна література

1. Вереша Р. В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина : навч. посіб. Київ : Алерта, 2022. 612 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 428 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Право, 2020. 656 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / О. В. Попович. Чернівці : ЧЮІ НУ «Одеська юридична академія», 2022. 319 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.
7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. І. М. Копотуна. Київ : КНТ, 2023. 932 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., перероб. і допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.

9. Основи кваліфікації кримінальних правопорушень : навч. посіб. / за ред. М. І. Панова та С. О. Харитоновна. Київ : Норма права, 2023. 460 с.
10. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 7-е вид., допов. і перероб. / упоряд.: Р. В. Вереша, В. В. Карпунцов. Київ : Алерта, 2024. 356 с.
11. Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік / упоряд.: Н. О. Антонюк, П. П. Андрушко. Київ : Правова єдність : Алерта, 2019. 342 с.
12. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В. С. Ковальського. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 296 с.
13. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень : навч. посіб. / І. М. Сопілко та ін. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. 188 с.
14. Ус О. В. Теоретичні та прикладні проблеми кваліфікації в кримінальному праві України : монографія. Харків : Право, 2020. 704 с.

Додаткова література

1. Kharytonov S., Panov N., Haltsova V. Object of criminal offence: modern interpretations. *Journal of the national academy of legal sciences of Ukraine*. 2021. № 4. P. 262–270.
2. Osadcha A., Kharytonov S. Problems of qualification of complicity in criminal offenses with a special subject. *Legal horizons*. 2022. Т. 15, № 1-4. С. 69–78.
3. Volodymyr A. Shatilo, Sergiy O. Kharytonov, Volodymyr M. Kovbasa, Andrii V. Svintsytskyi, Andrii M. Lyseiuk. Prospects for State and Individual Responsibility in Cases of Aggression in the Context of Russia's Armed Aggression Against Ukraine. *International Criminal Law Review*. 2023/7/14. Т. 23. № 4. P. 626–641.

4. Баулін Ю., Тацій В. Завдання вітчизняної кримінально-правової науки в умовах реформування кримінального законодавства України. *Право України*. 2020. № 2. С. 17–30.
5. Бегма А. П., Муляр Г. В., Ховпун О. С. Кримінальні проступки як новела кримінального та кримінально-процесуального законодавства. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 365–368.
6. Борисов В. І. Вибрані твори. Книга 2. Харків : Право, 2023. 840 с.
7. Гальцова В. В., Харитонов С. О., Храмцов О. М., Житний О. О., Васильєв А. А. Кримінальний закон як засіб охорони прав і свобод людини в сучасному світі. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. Т. 28. № 3. С. 248–256.
8. Кваша О. О. Актуальні проблеми кримінально-правової політики України в умовах війни. *Альманах права. Трансформація законодавства України в сучасних умовах*. Вип. 14. Київ : Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2023. С. 41–47.
9. Колос М. І. Українське кримінальне право: походження, розвиток і сучасність : монографія. Київ : ВД «Освіта України», 2019. 836 с.
10. Круглов О. Щодо поняття кримінального правопорушення. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2021. № 2(16). С. 24–32.
11. Любавіна В. П. Вина як кримінально-правова категорія та її вплив на кваліфікацію злочину. *Молодий вчений*. 2021. № 6 (94). С. 68–71.
12. Новікова К. А. Обмеження свободи як вид покарання : монографія / наук. ред. Ю. А. Пономаренко. Харків : Право, 2019. 288 с.
13. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України : монографія. Харків : Право, 2019. 624 с.
14. Оробець К. М. Кваліфікація кримінальних правопорушень: проблема визначення та методологічні аспекти дослідження. *Правова держава*. 2021. № 44. С. 125–131.

15. Оробець К. М. Соціальна оцінка вини у кримінальному праві. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 4. С. 631–636. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP-4_2020.pdf
16. Оробець К. М. Характер суспільної небезпечності кримінального правопорушення як прояв його антицінності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2019. Том 30. № 6. С. 131–135.
17. Панов М. І. Вибрані праці з проблем правознавства. Харків : Право, 2020. 1160 с.
18. Панов М. І., Харитонов С. О. Порівняльно-правовий аналіз зарубіжного кримінального законодавства щодо відповідальності за крадіжку з проникненням у житло. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2022. № 2. С. 275–292.
19. Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень : монографія. Харків : Право, 2020. 720 с.
20. Смушак О., Дердюк Б. До питання про зміст поняття «причетність до кримінального правопорушення». *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 240–243.
21. Турлова Ю. А. Деякі питання визначення кримінального проступку та його видів. *Актуальні проблеми сучасної юриспруденції*. 2019. № 6. С. 175–180.
22. Ус О. В. Алгоритми кваліфікації у кримінальному праві. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. № 2. С. 91–95.
23. Ус О. В. Кваліфікація злочину при конкуренції загальної та спеціальної кримінально-правових норм. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*. Маї 2019. С. 136–140.
24. Ус О. В. Ознака, що обтяжує відповідальність і впливає на кваліфікацію кримінального правопорушення: правова природа та поняття. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2023. № 2(20). С. 26–47.

25. Ус О. В. Формула кваліфікації в кримінальному праві. *Право і суспільство*. 2021. № 3. С. 128–136.

26. Хавронюк М. І. Проступок, його сутність і порядок досудового розслідування та судового розгляду: новітні середньоазійські підходи порівняно з уже відомими. *Право України*. 2020. № 2. С. 119–137.

27. Харитонов С. Мародерство: кримінально-правова характеристика. *Проблеми законності*. 2023. № 161. С. 188–202.

28. Харитонов С. Співвідношення колабораційної діяльності та військових кримінальних правопорушень. *Проблеми законності*. 2023. № 162. С. 116–130.

29. Харитонов С. Щодо деяких питань удосконалення воєнного законодавства в контексті відповідальності за військові кримінальні правопорушення. *Актуальні проблеми протидії злочинності та корупції*. 2023/2/17. С. 162–167.

30. Харитонов С. О., Панов М. І. Кримінальне правопорушення: поняття та його види. *Право України*. 2021. № 3. С. 27–61.

31. Харитонов С. О., Панов М. І. Суспільна небезпечність діяння в системі ознак поняття «кримінальне правопорушення». *Проблеми законності*. 2020. № 150. С. 124–140.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал Європейського суду з прав людини - [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})

4. Офіційний веб-портал Єдиного державного реєстру судових рішень - <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України -
<http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>
8. Офіційний веб-портал Наукової бібліотеки НЮУ імені Ярослава Мудрого - <https://library.nlu.edu.ua/>
9. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора -
<https://www.gp.gov.ua/>
10. Офіційний веб-портал Президента України -
<http://www.president.gov.ua>
11. Сайт Ради Європи - <https://www.coe.int/en/web/portal>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінально-правової політики. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/118-kafedra-kriminalnogo-prava-2.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1237>